

GERÇEK ŞERİAT NEDİR?

Nedense gazetelerde şeriat kara çarşafli kadınlar, cübbeli ve uzun sakallı erkek resimleri verilerek anlatılıyor. Gerçekte insanlara şeriatın ne olduğunu doğru dürüst anlatmak gerek. Siz geniş kitlelere hitab edebilen din alimi olarak bu konuya değinirseniz beni ve tüm öğrenmek isteyen Müslümanları bilgilendirmiş olursunuz. Saygılarımla...

Cevap: Şer' ve şūrū': ağız ile su almak, şerî'at: suya ini-len patika, yoldur. Kaynaktan su alma yolu anlamına gelen şerîat, vahye dayalı hukuk düzeninin adıdır. Meşrû rû' yasal, gayri meşrû yasal olmayan, kanuna aykırı demektir. Dinsel hukuk sisteminin tümüne şerîat denilir. Kur'ân'ın tanımına göre Kur'ân ile vahyedilen din kuralları şerîatı oluşturur.

Mâide Suresinde Allah'ın, her ulusa bir şerîat ve minhâc verdiği belirtilmektedir. Şerîat genel dîn kuralları, minhâc ise şerîatın yüksek ahlâkıdır.

Şerîat yasal düzen, min-hâc ise bu düzeni uygulama yöntemi olarak tanımlanabilir. Abdullah ibn Abbâs'ın, şerîatı (Kur'ân'ın belirlediği) anayol, minhâc da sünnet olarak açıkladığı rivayet edilir. Buna göre şerîat, Kur'ân'ın temel yasaları, min-hâc (yani Sünnet) da onun yönetmeliğidir. Şerîattan daha genel bir anlam taşıyan din ise, iman, ibadet, muamelat ve ahlâktan oluşur. Şeriat, dinin tamamı değil, ibadet ve muâmelât bö-lü-müdüdür.

Kur'ân'da ne sakaldan, ne cüppeden söz edilir. Çünkü bunlar görünüştür. Oysa Kur'ân'da şerîat, özdür, içtenliktir, ihlâstır, güzel ahlâktır. Peygamberimiz "Allah sizin şekillerinize değil, gönüllerinize bakar" buyurmuş ve asıl dinin gönülden Allah'a bağlılık olduğunu vurgulamıştır. Kur'ân'ın çizdiği yol olan şerîat, sakal cüppe gibi şekillere indirgenemez. Kur'ân'da Allah'ın gönüllere baktığı, kafadaki düşünceleri bildiği vurgulanır.

O, gönüllerin taşıdığı düşünceleri bilir!"

Bunun anlamı şudur: Gönlünüze dikkat edin; içinizde yanlış düşünceler taşımayın, ruhunuzun

kirlenmesine yol açacak düşünceleri içinizden atın. İşte Kur'ân şeriatı insanı bu yüksek sonuca, bu ahlâk olgunluğuna götürmek ister. Nitekim Şuarâ Suresi, 88-89'ncu âyetlerde, âhirette malın ve oğulların (yani adam çokluğunun) bir yarar sağlamayacağı, Allah'ın huzuruna sadece temiz kalb getirenlerin kurtulacağı vurgulanmaktadır. Din mazâhir değil, mazâmirdir; yani dinin ruhu şekil, görüntü değil, içtir, temiz düşüncedir, iyi niyet, güzel ahlâktır. Peygamberimiz, gönül temizliğine çok önem vermiş, üç defa kalbine işaret buyurarak:

“Takvâ işte buradadır!”

diyerek dinin esasının gönülden Allah'a bağlılık olduğunu vurgulamıştır. Çünkü şairin dediği gibi:

Âdemî dâdikleri endîşedir

Gayri Âdem, üstühân-ü rîşedir:

Yani: İnsan denilen varlık, düşüncedir; geri kalan kemik ve tüyden ibarettir. İnsanı insan yapan, görünüşü değil, düşün-cesidir.

Dinin ruhu güzel ahlâktır. Kur'ân düzeni, olgun ahlâk düzenidir, kin tutmama, başkasını hor görmeme, böbürlenmeme, gurura kapılmama, bencil olmama, başka-larını kendi canına yeğleme düzenidir. Tek kelime ile Kur'ân düzeni kardeşlik, insanlık düzenidir.